

A. Think Good and it Will be Good

Source 1 Sichah, Shavuot 1934, Likutei Diburim, vol. 1-2, p. 228

In the Tomchei Temimim yeshivah there was a mashpia named Rabbi Michoel. The older Chassidim remember who he was.

As a young man, one of his children fell very ill, G-d forbid. The doctors gave up, saying there was nothing to be done. Rabbi Michoel informed his fellow chassidim of the situation. They encouraged him and strengthened his spirits; G-d would certainly have mercy, but he must go to Lubavitch immediately.

Rabbi Michoel cried bitterly. He really wanted to go to the Rebbe, but the doctors said there was only hours left, what point was there in going?

One of the elder Chassidim thundered at him: "The Talmud says one must never give up hope for G-d's mercy. The interceding angels will certainly persuade G-d to hold the decision for after you return from the Rebbe."

One of his peers, a tailor, joined Rabbi Michoel on the journey to Lubavitch. On the way they found some cheap rides, so they didn't have to walk the entire way on foot.

Arriving in Lubavitch, Rabbi Michoel managed to get an appointment immediately with the Rebbe.

"When I went in to the Rebbe," Rabbi Michoel recalled, "I gave him my prayer note for my child and a thought crossed my mind at that moment: 'Who knows what is happening with my son? The doctors gave him just hours!' I burst into tears ...

בישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש, הייה אחד המשפיעים – הרב הקסיד ר' מיכאל נשמתו עדין. זקני תלמידי התמימים שיהיו זוכרים מי הייה ר' מיכאל.

בהיותו אברה, חלה אצלו קשות, לא עלינו, אחד מילדינו. הרופאים התאשו מחיו, ואמרו שאין להם מה לעשות. ר' מיכאל הלך אל חברת הקסידים וספר על מצבו המר. הקסידים חזקו אותו שלא יפלו ברוחו, השם יתברך בנדאי ירחם, אלא שיעלו ללכת מיד לליובאוויטש.

ר' מיכאל פרץ בבכי מר: הוא מאוד הייה רוצה ללכת אל הרבי, אך הרופאים הרי אמרים שמדבר בשעות רחמנא לצלן, ולשם מה ילך?

אחד מזקני הקסידים התרעם עליו קשות, באמרו: "הגמרא אומרת אל ימנע אדם עצמו מן הרחמים. ובנדאי יפעלו מליצי הישר אצל ה' יתברך לחפות בהחלטה עד שהוא יבוא אל הרבי".

אחד מאברכי הקסידים, בעל מלאכה חיט וחרבו של ר' מיכאל, הצטרף להליכתו של ר' מיכאל לליובאוויטש. בדרך הודמן להם כמה פעמים נסיעות זולות, כך שלא הצטרכו ללכת כל הדרך רגלי.

בבואם לליובאוויטש, הצליח ר' מיכאל להתקבל מיד ביחידות.

כשנכנסתי אל הרבי – ספר ר' מיכאל – ומסרתי את פדיון הנפש עבור הילד, עבר בי בשעת מצושה הרעיון, 'מי יודע מה נעשה עם הילד? הרופאים הרי אמרו שזו שאלה של שעות! ופרצתי בבכי מר..

“The Rebbe read the note and told me, ‘Don’t cry, it will be good! Don’t wail, you will be at the Bar Mitzvahs of your grandchildren!’

“Whenever things got difficult,” said Rabbi Michael - and he did not have an easy time with his children - “I would picture the Rebbe saying this to me at that meeting, and my heart would feel better.”

הַרְבֵּי קָרָא אֶת הַפֶּתֶק וְאָמַר לִי, "אַל תִּבְכֶּה, חֲשׂוֹב טוֹב וְיִהְיֶה טוֹב! אַל נָא תִזְעַק, עוֹד תִּהְיֶה בְּבָרֵי הַמִּצְוָה שֶׁל הַנְּכָדִים!"

"בְּכָל שְׁעָה קִשְׁיָה", אָמַר ר' מִיכָאֵל – וּבְבִיתוֹ סָבְלוּ מִצָּעַר גִּידוּל בְּנִים – "הֵייתִי מְצִיר לְעֶצְמִי אֶת פְּנֵי הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַרְבֵּי, וּמְלוֹת הַיְיְחִידוּת הָאֲמֹרוֹת, וְנִהְיֶה לִי טוֹב עַל הַלֵּב"

>> The Rebbe

My father-in-law would respond to many questions with the saying of the Tzemach Tzedek, “think good and it will be good.”

There are people that are always interested in finding the sources for every statement, including this one. In fact, this saying has a clear source in the Zohar, which teaches that the joy a person expresses down below is reflected back to them from Above.

יש פתגם "חשוב טוב - יהיה טוב", וכן היה כבוד קדושת מורי וחמי עונה לכמה וכמה שאלות, וכידוע הסיפור עם אדמו"ר הצמח צדק בזה.

והנה ישנם כאלו שרוצים בכל ענין לדעת מקור לזה, הנה באמת יש לזה מקור מזוהר מפורש: "כגוונא כו' חדווא דלמעלה" היינו שלפי אופן השמחה של האדם למטה הנה לפי אופן זה הוא למעלה.

Source 2 Zohar, Tetzavah, p. 184b

Heaven reflects back to earth its own state. When we display joy down here, Heaven reflects joy back to us. When we are sad, Heaven responds in kind.

וְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לֹא נוֹתֵן לוֹ (לְעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן), אֲלֵא כְּמוֹ שֶׁהוּא עוֹמֵד. אִם הוּא קָיָם בְּהָאָרֶת פְּנִים מְלֻמָּטָה, כְּמוֹ כֵּן מְאִירִים לוֹ מְלֻמְעָלָה. וְאִם הוּא עוֹמֵד בְּעֶצְבוֹת, נוֹתְנִים לוֹ 'דִּין' פְּנִיגְדוּ.

Source 3 Igrot Kodesh, Tzemach Tzedek, p. 324ff

I heard from the mouth of my saintly grandfather, in Piena: “This is what the Maggid would say on the verse ‘On the likeness of the throne was the likeness of a man above it ... ’ What we show down below is reflected above.”

Therefore he enjoined me not to sing a sad tune. This occurred while I was praying the evening prayer on the night before he passed away. I was praying with a sad tune and he waited for me to finish and then told this to me.

How can we not fear?

There are fears that people cause themselves, fears that they have the choice and ability to prevent. This is evident from the fact that we are commanded not to have fear during war, as the verse says: “Let your heart not be afraid.” This seems incredulous: What if they are still afraid, when they witness the scenes of war? It is known that all commandments can only be regarding things that we have the ability to choose to follow or disobey.

כְּמוֹ שֶׁשָּׁמַעְתִּי מִפֶּה קְדוֹשׁ שֶׁל כְּבוֹד אֲדוֹנֵי
זְקֵנֵי מוֹרֵי וְרַבֵּי זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה נִשְׁמָתוֹ עָדוֹן,
בְּפִייעֵנָא, שֶׁאָמַר בְּזֶה הַלְשׁוֹן: אֲשֶׁר כָּךְ
הָיָה הָרַב הַמְּגִיד אוֹמֵר עַל הַפְּסוּק "וְעַל
דְּמוּת הַכִּסֵּא דְּמוּת כְּמִרְאָה אָדָם עָלְיוֹ
מְלַמְעָלָה כּוּ" שֶׁכִּפִּי הַמְּדָה שֶׁאָדָם מִרְאָה
מְלַמְטָה – מִרְאִין לוֹ מְלַמְעָלָה.

וְלִכֵּן מְנַע אוֹתִי מִלְשׁוֹרֵר נִגּוֹן שִׁישׁ בּוֹ
מְרָה שְׁחָרָה, כִּי הַתְּפִלָּתִי הַמְּעַרִיב שֶׁקָּדָם
מִיָּתְתוּ בְּנִגּוֹן שִׁישׁ בּוֹ מְרָה שְׁחָרָה, וְהִמְתִּין
לִי עַד שֶׁסִּימַמְתִּי אֶת הַתְּפִלָּה וְאָמַר לִי זֹאת

...יש גם כן פחד שהאדם גורם לעצמו,
והבחירה ורשות נתונה לו למנע עצמו
ממנו. וראייה ברורה בזה הוא, מאשר
נצטוונו בלאו, שלא לערץ ולפחד
במלחמה, כמו שפיתוב: "אל ירך לבבכם".
ולכאורה זה פלאי, ומה יעשה אם מפל
מקום, לבו הומה עליו ומפחד, בראותו
דמי מלחמה?! וידוע שכל המצות אינן
אלא בדבר שיש לאדם בחירה על זה
לעשותו, או למנע מלעשותו!

Don't think or speak about fear

There are three “garments” of the human soul: Thought, speech and action. These are our primary behaviors, and we have free choice to think, speak and act as we wish. Even if the heart is afraid, one can draw their thoughts, speech and action away from that and not dwell on it altogether, but rather on uplifting matters. This is the commandment of “Let your heart not fear,” not to dwell on the fear. A person who induces fear is in violation of a negative commandment. If one ignores it, the fear in their hearts will dissipate. At the very least, it will immediately become dormant, and over time it will completely dissipate and not return.

Think about happy matte

The primary method of distracting the mind from fear is to redirect it to other matters. These can be mundane happy matters, as well as Torah study which “gladdens the heart,” by studying Torah every day, especially with a study partner, in the areas of practical Jewish law, the esoteric parts of Torah.

You should certainly not discuss depressing matters. Act as if you are happy, completely happy, and even if you do not feel it now, you will ultimately become happy. This is because the heart follows a person's actions and deeds. As Maimonides writes, “He should repeatedly perform the acts which conform to the standards of the golden mean . He should do this constantly, until these acts are easy for him and do not present any difficulty. Then, these character traits will become a permanent part of his personality.”

אך הענין, שיש לכל אדם שלש לבושי הנפש - מחשבה דבור ומעשה, והם עקר בהנהגת האדם, ובהם הבחירה ורשות נתונה לחשב ולדבר ולעשות כרצונו במוחו. ואף אם מפחד בלבו, יוכל לסלק המחשבה דבור ומעשה, והעקר שלא לחשב ולדבר מזה כלל, אלא לצד ההפוך כנ"ל. ועל זה נצטוינו "אל ירד לבכם", כלומר: לא תחשבו בענין הפחד² וכל המבהיל עצמו ומחשב מחשבות כו', עובר בלא תעשה. ומיד שלא יחשב בזה כלל, ממילא יתבטל גם הפחד שבלבו. ועל כל פנים, מיד יהיה הפחד כאלו הוא ישן ואינו נרגש בגוף. ובמשך ימים אחדים יתבטל לגמרי, עד שלא יפל במוחו כלל, אפילו דרך מחשבות זרות.

אך עקר הסם הדעת והמחשבה הוא על ידי שישמר מחשבתו להלבישה בענינים אחרים, דהינו אפלו בענינים של העולם הזה הנצרכים ומשמחים, ובתורת ה' המשמחים לב, דבר יום ביום בקביעות צתים לתורה, ובפרט עם עוד אחד. הן בנגלה כמו בארח חיים, הלכות ברכות השחר, וקריאת שמע ותפלה, וכדומה, ובפנימיות התורה בכתבים וכדומה.

וגם עוד זאת שלא לדבר בענינים של מרה שחרה חס ושלום, רק אדרבה להראות בעצמו תמיד תנועות משמחות, כאלו הוא מלא שמחה בלבו, אף על פי שאין בלבו כן בשעת מעשה, וסופו להיות כן. והטעם בזה הוא: כי לפי המעשים והפעלות אשר האדם עושה, נקבע אחר כך בלבו. וכמו שכתב הרמב"ם סוף פרק א' מהלכות דעות, וזה לשונו: "יעשה וישנה וישלש במעשיו שעשה על פי הדעת כו' ויקבעו המדות בנפשו". ואז יקבעו נכחה יצרה ה' ויחמרום בשמחה ובטוב לבב.

B. The Biblical Source

>> The Rebbe

While the esoteric Zohar doesn't carry legal authority, there is an additional source for this approach in the revealed dimension of Torah.

אמנם בהיות אשר אין פוסקים הלכה מהזהר, הנה יש לזה ראייה גם כן מנגלה, ובפרשה זו.

Source 4 Exodus 2:11-15

Moses's fear

It came to pass in those days that Moses grew up and went out to his brothers and looked at their burdens. He saw an Egyptian man striking a Hebrew man, his brother.

וַיְהִי בַיָּמִים הֵהֵם, וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה, וַיֵּצֵא אֶל אָחָיו וַיִּרְא בְּסִבְלָתָם, וַיִּרְא אִישׁ מִצְרִי מַכֵּה אִישׁ עִבְרִי מֵאֶחָיו.

Moses turned this way and that way, and he saw that there was no one watching; so he struck the Egyptian and hid him in the sand.

וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיִּרְא כִּי אֵין אִישׁ, וַיִּךְ אֶת הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַחֹל.

Rashi

Striking a Hebrew man: Hitting and whipping him. The victim was the husband of Shlomit bat Divri, who the Egyptian had laid his eyes on. At night the Egyptian summoned Shlomit's husband from his house and entered and lay with his wife, who thought it was her husband. The husband came back and realized what happened. After the Egyptian realized that he had been exposed, he would whip and beat the husband all day.

מַכֵּה אִישׁ עִבְרִי. מַלְקָהוּ וּרְוֹדָהוּ. וּבַעֲלָה שָׁל שְׁלוֹמִית בַּת דִּבְרֵי הָיָה וְנָתַן עֵינָיו בָּהּ, וּבְלֵילָה הִעֲמִידוּ וְהוֹצִיאוּ מִבֵּיתוֹ, וְהוּא חֹזֵר וְנִכְנָס לְבֵית וּבָא עַל אִשְׁתּוֹ, כְּסִבּוּרָה שֶׁהוּא בַעֲלָה, וְחֹזֵר הָאִישׁ לְבֵיתוֹ וְהִרְגִישׁ בַּדָּבָר, וּכְשֶׁרָאָה אוֹתוֹ מִצְרִי שֶׁהִרְגִישׁ בַּדָּבָר, הָיָה מַכְהוּ וְרוֹדְהוּ כָּל הַיּוֹם.

Moses went out on the second day, and behold, two Hebrew men were quarreling. He said to the wicked one, "why are you going to strike your friend?"

וַיֵּצֵא בַיּוֹם הַשֵּׁנִי, וְהִנֵּה שְׁנֵי אַנְשִׁים עִבְרִים נֹצִים, וַיֹּאמֶר לְרָשָׁע: לָמָּה תִכֶּה רֵעֶךָ.

He retorted, "Who made you a man, a prince, and a judge over us? Do you plan to slay me like you slayed the Egyptian?" Moses became afraid and said, "indeed, the matter has become known!"

וַיֹּאמֶר: מִי שָׂמְךָ לְאִישׁ שָׂר וְשֹׁפֵט עָלֵינוּ? הֲלֹהֲרַגְנִי אַתָּה אֹמֵר כְּאֲשֶׁר הִרְגַת אֶת הַמִּצְרִי?! וַיִּרְא מֹשֶׁה, וַיֹּאמֶר: אַכֵּן נִודַע הַדָּבָר.

Pharaoh heard of this incident, and he sought to slay Moses; so Moses fled from before Pharaoh. He stayed in the land of Midian, and he sat down by the well.

Rashi

Moses became afraid: As its plain meaning would indicate. There is also a Midrashic interpretation, that Moses saw such lowly people among the Jews that he feared they weren't worthy of redemption.

Indeed, the matter has become known: As its plain meaning would indicate. There is also a Midrashic interpretation: I now know what I have pondered over, what sin did the Jews do to be deserving of such treatment. Now I see they deserve it.

וַיִּשְׁמַע פַּרְעֹה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה, וַיִּבְקֹשׁ לְהַרְגוֹ אֶת מֹשֶׁה. וַיִּכְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַרְעֹה, וַיָּשָׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר.

וַיִּירָא מֹשֶׁה. כְּפִשׁוּטוֹ. וּמִדְרָשׁוֹ: דָּאֵג לֹא עַל שְׂרָאָה בְּיִשְׂרָאֵל רְשָׁעִים דְּלְטוּרִין, אָמַר, מַעֲתָה שְׂמָא אֵינָם רְאוּיִין לְהַגְאָל

אָכֵן נוֹדַע הַדְּבָר. כְּמִשְׁמַעוֹ. וּמִדְרָשׁוֹ: נוֹדַע לִי הַדְּבָר שְׁהֵייתִי תַמְהָה עָלַי, מָה חֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל מִכָּל שְׂבָעִים אַמּוֹת לְהֵיחֹת נְרָדִים בְּעַבְדוּת פֶּרֶךְ, אֲכַל רוּאָה אֲנִי שְׁהֵם רְאוּיִים לְקַדְּ.

>> The Rebbe

What's the problem?

We need to understand why Rashi needs to comment, "as its plain meaning would indicate." The meaning seems self-understood, even to a beginner schoolchild. Before killing the Egyptian officer the previous day Moses had looked to both sides to confirm that no one was watching. After killing the Egyptian, he buried the body in the sand. So it's very clear that when he now realizes that everyone knows what he did he is afraid, and says "indeed, the matter has been exposed." So what is Rashi trying to explain here?

והנה לכאורה תמוה, למה צריך רש"י לפרש - "כפשוטו"? הרי זה דבר המובן בדרך ממילא, אשר גם ילד ב'חדר' יבין מדוע ירא משה. כי הרי אתמול כשהרג את המצרי הנה "ויפן כה וכה וירא כי אין איש כו'", ואז דוקא הרג את המצרי, וגם הטמינו בחול. ואם כן, הרי מובן ופשוט שעכשיו כשנודע לו אשר כבר יודעים מזה, הנה מובן שלכן היה ירא, ואמר "אכן נודע הדבר", ומה בא רש"י כאן לפרש?

The reason for Moses's fear

Rashi here is addressing a different question. The commentators explain that the reason why Moses fled Egypt was because Pharaoh heard what he had done and wanted to kill him. This raises the question of why the Torah tells us that Moses was afraid when he realized that word had gotten out - this wasn't what caused him to flee.

The reason why Moses fled was that he was afraid of Pharaoh, and he would have fled even if only Pharaoh had heard and the matter hadn't become public knowledge. And if it was the reverse, that the matter had become public knowledge but Pharaoh was unaware of it, Moses wouldn't have fled. His flight was because of Pharaoh. This raises the question of why the Torah sees it necessary to relate to us that Moses was afraid when he learned that word had gotten out.

The result of fear

The answer must be that had Moses not been afraid Pharaoh would never have found out - "think good and it will be good." Moses should have trusted that no Jew would report on him, word wouldn't spread, and Pharaoh wouldn't find out.

והביאור בזה: רש"י בא לתרץ כאן קושי אחר. כי הרי פשטני המקרא לומדים שמכיון אשר "וישמע פרעה ויבקש להרג את משה" הנה לכן "ויברח משה מפני פרעה וגו'". ואם כן, הרי לפי זה יוקשה, מה נוגע לכתוב בתורה "ויירא משה ויאמר אכן נודע הדבר כו'", הרי זה לא פעל כלום שבשביל זה היה מוכרח לברוח?

כי הרי עיקר הטעם שמשה ברח היה מפני שהיה ירא מפרעה, וגם לולי נודע הדבר ורק פרעה בעצמו היה יודע מזה, הנה גם אז היה משה בורח! ועל דרך זה להיפך: אם פרעה לא היה יודע מזה, הגם שהסיפור נודע לאחרים, הנה אז הוא לא היה בורח, כי עיקר בריחתו היה רק מחמת פרעה. ואם כן, מה נוגע כאן בפשוטו של מקרא בסיפור המעשה, הענין של "ויירא משה ויאמר אכן נודע הדבר"?

והרי על כרחך צריך לומר, שהפירוש בזה הוא כנ"ל: "חשוב טוב - יהיה טוב". כי אם לא היה משה ירא, לא היה מתרחש - "וישמע פרעה", משום ש"חשוב טוב - יהיה טוב". היה לו למשה להיות בביטחון שיהודי לא ילשין על משה רבינו שהרג כו', והיה צריך לחשוב אשר שום איש לא ידע מזה, ואז לא היה מתרחש "וישמע פרעה"...

The power of speech

Source 5 Talmud, Arachin 15b

In Israel evil speech was called “triple speech,” because evil speech kills three: the party who shares it, the party that listens to it, and the subject of the speech.

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָיוּ אוֹמְרִים לְשׁוֹן שְׁלִישִׁי – כְּלוּמַר, לְשׁוֹן הָרַע, הוֹרֵג שְׁלוֹשָׁה: הוֹרֵג לְמַסְפְּרוֹ, וְלְמַקְבְּלוֹ, וְלִזְהָ שְׂאוֹמְרִים עָלָיו.

Source 6 Likutei Sichot, vol. 27, Emor 1

It is understood how evil speech harms the speaker and the listener, because both participate in the sin. This is such a severe sin that the sages liken it to idolatry, adultery and murder combined. However, why is the subject of their conversation blameworthy? He did not participate in this sin, why should he suffer?

וְהָרִי לְכַאוֹרָה: מוֹכֵן שְׁלִישׁוֹן הָרַע פּוֹגַעַת בְּמַסְפְּרוֹ וּבְשׂוֹמְעוֹ, כִּינֵן שְׁשִׁנְיָהֶם מְשַׁתְּתָפִים בְּעֵבְרָה, וּבְעֵבְרָה חֲמוּרָה כָּל כָּהֵן, אֲשֶׁר חוֹ"ל³ מְשׁוּיִם אֵתָהּ לְחֲמָרָה שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיזוֹת וְשִׁפְיכוֹת דָּמִים בְּיַחַד. אֵךְ מַדּוּעַ אֲשֶׁם הָאָדָם שֶׁעָלָיו מְדַבְּרִים? הָרִי הוּא לֹא הִשְׁתַּתֵּף בְּעֵבְרָה, וּמַדּוּעַ עָלָיו לְסַבֵּל?

The explanation is that speech brings to the fore that which was concealed.

הַהֶסְכֵּר לְכָךְ הוּא: הַדְּבֹר מְכַטֵּא בְּגִלּוּי עֲגִנָּן שֶׁהָיָה בְּהַעֲלָם (מַחְשָׁבָה)

Thus, when speaking ill of another, we bring their ill to the fore and can cause them harm as a result. If it wouldn't have been spoken about, it may have remained hidden and not have negative effects.

וּלְפִיכֵךְ, בְּאֲשֶׁר מְדַבְּרִים רְעוּת⁴ עַל הַזְּוִלָּת, מְכִיבִים אֶת הָרַע לְיַדֵּי גְלוּי, וְעֲלוּלִים לְהִזְיֵק לְמְדַבְּרֵי⁵. אֵילוֹ לֹא הָיוּ מְדַבְּרִים עַל כָּךְ – יִתְכַּן שֶׁהָרַע הָיָה נִשְׁאָר בְּהַעֲלָם וְלֹא הָיָה מְכִיבִי לְתוֹצְאוֹת הַשְּׁלִילִיּוֹת.

>> The Rebbe

The problem was compounded by the fact that Moses expressed his fear verbally, and didn't just leave it in the realm of thought.

ובפרט שזה התבטא גם בדיבור - אשר ויאמר משה אכן נודע הדבר". זה לא נשאר רק במחשבה בלבד, אלא בא גם כן בדיבור.

5. "וע"ד לעולם אל יפתח אדם פיו לשטן" (כתובות ה, ב. ובחידא"ג מהרש"א שם). וראה שו"ע אדה"ז חו"מ הל' שמירת גוף כ"ו ס"ב. ולהעיר מוזח"ב רסד, סע"ב ואילך. היום יום כט תשרי.

3. ערכין ט"ו ב, רמב"ם הלכות דעות פ"ו ה"ג.
4. כידוע דלה"ר (משא"כ - מוציא שם רע) - הוא בדבר אמת (רמב"ם שם ה"ב. שו"ע אדה"ז חו"מ סקנ"ו ס"י (וש"נ).

Don't say it...

Hayom Yom quotes a teaching of the Baal Shem Tov on this theme. The Talmud says that evil speech harms three people: the speaker, the listener, and the subject. It's clear why the speaker and listener should be harmed by this - they could have avoided being parties to the evil speech. But why should it have a negative effect on the subject? They didn't play any role in the evil speech.

The Baal Shem Tov explains that when negative aspects of a person are discussed verbally this brings them to the fore and they can no longer be ignored. This is why evil speech affects the subject as well, because their negative aspects have been revealed.

Similarly in our case. Had Moses's fear remained in his mind Pharaoh wouldn't have heard about his actions. But since Moses expressed his fear verbally it eventually reached Pharaoh's ears.

This is what Rashi is teaching us with his comment "as its plain meaning would indicate." Moses should have thought positively, and it would have worked out positively. But he didn't do so, and even expressed his fear verbally, with the result that Pharaoh heard what had happened.

וכמבואר ב'היום יום' פתגם הבעל שם טוב אודות לשון הרע, שזהו ענין שהורג שלשה - המדבר, השומע, והמדובר. ולכאורה צריך להבין: בשלמא על המדבר והשומע, מובן מדוע זה פועל עליהם, מכיון שהיה בידם שלא לדבר ולא לשמוע. אך האיך זה פועל על המדובר? הרי לא היה בידי לעשות כלום! מה הוא כבר יכל לעשות? ומבואר בזה, אשר כל זמן שהרע של הזולת לא בא עדיין בדיבור של השני, הנה אז אין הרע בגילוי עדיין... אמנם כשבא כבר בדיבור של שני, זה מוציא את הרע בגילוי... וזהו ההסבר לכך שלשון הרע הורגת שלשה - כי זה פועל גם כן על המדובר.

ועל דרך זה בנוגע לעניינינו: אם 'ויירא משה' היה מתרחש רק במחשבתו של משה, הנה אזי לא היה קורה "וישמע פרעה"... (כיצד ידע פרעה מה שמתרוצץ במחשבתו של משה רבינו?). אמנם כשויאמר - היינו שבא בדיבור בגלוי - הנה זה פעל שוישמע פרעה כו'.

וזה מפרש רש"י בפשוטו. היינו שמשה היה ירא כפשוטו. אף שבאמת היה צריך להיות "חשוב טוב - יהיה טוב", לפועל הוא לא חשב טוב, וזה התבטא גם בדיבור "ויאמר אכן נודע הדבר כו", וכל זה פעל ש"וישמע פרעה".

C. The Lesson

>> The Rebbe

The effect of positive thought

The lesson we can learn from this is that our soul descended into this world where it faces various impediments to observance of Torah and mitzvot. We shouldn't think that we lack the ability to overcome these difficulties, we need to think good and it will be good! We need to be confident that we have the power to overcome the impediments and then we will be able to! When we think good, it will be good.

וההוראה בזה היא: הנשמה ירדה למטה, ובעולם הזה ישנם כמה וכמה מניעות על קיום התורה והמצוות. הנה, אל לו לחשוב שלא יוכל להתגבר על המניעות כו', אלא עליו לחשוב טוב ואז יהיה טוב! צריכים לחשוב אשר בודאי יוכל לעשות זה ויש לו את הכח לזה, וזה יפעל! מכיון שכאשר "חושבים טוב - אכן יהיה טוב".

Source 6 Vayikra Rabah 35:5

On the account of four things our ancestors were freed from Egypt: 1. They did not change their names, 2. They did not change their language, 3. They did not speak evil speech, 4. none of them engaged in licentious activity.

They did not change their names: "they descended to Egypt as Reuven and Shimon, and they came out as Reuven and Shimon. Yehudah was not called Ruffa and Reuven was not called Lolyani; Yosef was not called Listyes and Binyamin was not called Alexandri.

בשביל ארבעה דברים נגאלו ישראל ממצרים: 1. שלא שנו את שמם 2. ואת לשונם 3. ולא אמרו לשון הרע, 4. ולא נמצא ביניהם אחד מהן פרוץ בערוה.

לא שנו את שמן: ראובן ושמעון ירדו, ראובן ושמעון עלו, לא היו קורין ליהודה רופא, ולא לראובן לוליאני, ולא ליוסף ליסטיס, ולא לבנימין אלכסנדרי.

>> The Rebbe

Another lesson

The Midrash comments on the names of the tribes “they descended to Egypt as Reuven and Shimon, and they came out as Reuven and Shimon.” The point the Midrash is trying to make is that they left Egypt as Reuven and Shimon, so why does it also mention the fact that they went down as Reuven and Shimon?

The answer is that as soon as “they descended to Egypt as Reuven and Shimon” it was immediately clear to them that they would “come out as Reuven and Shimon.” Immediately upon descending into exile we need to be fully confident that we will come out intact, we have been given the power to achieve this. When G-d sends us into exile we know that we have this power, because if we didn't we wouldn't have been sent there. We certainly have the ability to overcome exile, and no Jew will be left behind when Mashiach comes and redeems us all, young and old, in the true and complete redemption, very soon in our time.

מבואר במדרש על 'ואלה שמות' ש'ראובן ושמעון ירדו - וראובן ושמעון עלו'. ולכאורה תמוה: מה החידוש כאן ש'ראובן ושמעון' ירדו? הרי ההדגשה היא על כך ש'ראובן ושמעון' עלו! ואם כן, המדרש היה צריך להדגיש זאת על היציאה ממצרים ולא על הירידה למצרים.

והביאור בזה הוא כנ"ל: מיד כאשר 'ראובן ושמעון ירדו' הנה מיד הם ידעו ש'ראובן ושמעון עלו'. היינו: מיד כשירדו לגלות הנה כבר הוא צריך לדעת ש'ראובן ושמעון עלו' - היינו שיש לו נתינת כח שיוכל לצאת מהגלות. וכאשר הקב"ה שולח יהודי לגלות, יודע היהודי שיש לו את הכח לכך, כי באם לא היה לו את הכח לזה - לא היו שולחים אותו! ולכן הנה בוודאי יש לו כח על זה, והרי לפועל יהיה "כי לא ידח ממנו נדח", בביאת משיח צדקינו, "בנערינו ובזקנינו" עד ש"לא תשאר פרסה", בגאולה האמיתית והשלימה בקרוב ממש.

משיחת שבת פרשת שמות ה'תשכ"ו
בלתי מוגה
שיחות קודש, התשכ"ג, עמוד 150 ואילך

D. The Yom Kippur War

>> The Rebbe

Chassidic farbrengen during a war?

We must first address the question: how can we be holding a Chassidic farbrengen while Jews are at war?

Rabbi Levi Yitzchak of Berditchev writes that the Baal Shem Tov would constantly teach publicly that the verse “G-d is your shadow” means that G-d acts like our shadow, reflecting the moves we make. The way we conduct ourselves dictates how G-d acts towards us.

This is also taught in the Zohar: “The way we present our face here is the way G-d presents Himself to us from above. When we exhibit a joyful countenance G-d shows us a joyful countenance from above. The Zohar continues on the theme in further detail.

It is therefore clear that the way we can be of help at this time is by exhibiting joy, as joy has the power to break through all boundaries.

לכאורה יש צורך בהסברה: בשעה שיש מקום שיהודים עומדים במלחמה - מה מקום לערוך כאן התוועדות?

ר' לוי יצחק מבארדיטשוב כותב⁷ שהבעש"ט היה תמיד חוזר לפני הקהל - על הפסוק⁸ "ה' צלך", שהקב"ה הוא כמו "צל" של יהודי: כשם שה"צל" עושה אותם תנועות שעושה האדם (שממנו נעשה הצל), כך גם "ה' צלך", שכפי שיהודי מתנהג למטה, כך עושה גם הקב"ה כביכול.

וזהו גם מה שכתוב בזהר⁹: "בא וראה - כפי שיהודי מראה פניו מלמטה, כך מראים לו גם מלמעלה, וכאשר יהודי מראה פנים של חדוה, מראים לו חדוה מלמעלה (כפי שהזהר מאריך בזה בפרטיות).

ומובן, שהדרך לסייע בימים אלו היא על ידי אופן של שמחה, ששמחה פורץ גדר¹⁰.

משיחת י"ג תשרי ה'תשל"ד, בלתי מוגה
תורת מנחם כרך ע"ד, עמוד 74

8. תהלים קכא, ה.
9. ח"ב קפד, ב.
10. ראה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך. ועוד.

6. הכוונה ל"מלחמת יום הכיפורים" שהיתה אז בעיצומה.
7. קדושת לוי פ' נשא. וראה גם תו"מ חס"א ע' 200 הערה 58.
8. יש"ג.